

Το μυστικό του σπηλαιού Ανδρίτσας

Γύρω στο τέλος του 6^{ου} αιώνα μ.Χ., κάτι φοβερό συνέβη σε μια περιοχή νότια από το Άργος. Μια ομάδα περίπου 33 ανθρώπων που ζούσαν εκεί, αναγκάζονται να κρυφτούν σε ένα σπήλαιο.

Οι περισσότεροι είναι παιδιά, έφηβοι και νέες γυναίκες. Χρειάζεται να κατέβουν από ένα στενό και απότομο βράχο.

14 μέτρα για να φτάσουν στο μεγάλο σκοτεινό σπήλαιο που πετούνται όλοι τους μέσα.

Έρχονται οργανωμένοι για να ζήσουν εκεί, μέχρι να περάσει ο κίνδυνος. Κουβαλούν προμήθειες, κυρίως νερό και μερικά τρόφιμα, καθώς και πολλά λυχνάκια για να βλέπουν στο πυκνό σκοτάδι.

Έχουν μαζί τους χρήματα, όσα έχει ο καθένας, και έναν χάλκινο μεγάλο σταυρό.

Μετά από λίγο καιρό, καταλαβαίνουν ότι δεν μπορούν να βγουν από το σπήλαιο. Είναι αποκλεισμένοι. Οι προμήθειες

Γιατί άραγε οι άνθρωποι αυτοί υποχρεώθηκαν να καταφύγουν στο σπήλαιο;

Ποιον κίνδυνο προστάδισαν να αποφύγουν;

Η λύση όπλου που βρέθηκε στην είσοδο του σπηλαιού, πως μπορεί να εξηγηθεί;

Γιατί άραγε εγκλωβίστηκαν στο σπήλαιο;

Τι τους εμπόδιζε να βγουν;

Σκέψου σε ποια περίπτωση θα χρειαζόταν να φύγεις από το σπίτι σου και να κρυφτείς κάπου.

Τι θα διάλεγες για κρυφώνα; Τι θα έπαιρνες μαζί σου;

Λίγα λόγια για τα σπήλαια

Το σπήλαιο της Ανδρίτσας είναι ένα από τα χιλιάδες γνωστά σπήλαια της Ελλάδας, δημιουργημένα της δύναμης του νερού που διαβρώνει επί αιώνες τα πετρώματα.

Τα σπήλαια εντυπωσιάζουν, με τους σταλακτίτες να κρέμονται από την οροφή, τους σταλαγμίτες που φαίνονται σαν να εξορμούν από τη γη και τους περίεργους σχηματισμούς που μοιάζουν συχνά με καλίνες και κορινθίες.

Ο κόσμος των σπηλαίων, σκοτεινός και υγρός, προφυλαγμένος μα και άγνωστος, γοητεύει πάντοτε τους ανθρώπους. Από τα προϊστορικά χρόνια τα σπήλαια έγιναν συχνά καταφύγια και κρυφώνα χυαίρ κατοίκια ή λατρείας.

Η μελέτη των σπηλαίων από ειδικμένους ερευνητές, αρχαιολόγους, γεωλόγους, βιολόγους, ανθρωπολόγους κ.ά., συχνά φέρνει στο φως συγκλονιστικά στοιχεία.

Η εξερεύνηση για πρώτη φορά -στης αρχής το 2004- του σπηλαιού της Ανδρίτσας αποκάλυψε το για 14 αιώνες καλά κρυμμένο μυστικό του.

Αν βρεθείς κοντά, μην χάσεις την ευκαιρία να επισκεφθείς σπήλαιο όπως:

Στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου

✓ Οι άνθρωποι που κρύφτηκαν στο σπήλαιο της Ανδρίτσας είχαν μαζί τους περισσότερα από 100 αγγεία. Τα πιο πολλά ήταν πήλινα δοχεία για τη μεταφορά υγρών. Παρόμοια αγγεία της ίδιας εποχής μπορείς να δεις στην ενότητα 1.2 Τα εγγράμια της μόνιμης έκθεσης του Βυζαντινού & Χριστιανικού Μουσείου.

Στην ίδια αίθουσα θα δεις πήλινα λυχνάκια του 6ου αιώνα, παρόμοια με αυτά που βρέθηκαν στο σπήλαιο. Τα λυχνάκια περιέχουν λάδι από την άκρη τους έκαιγε το φωτιά. Αν παρατηρήσεις προσεκτικά το πάνω μέρος τους, θα δεις ότι τα περισσότερα είναι διακοσμημένα με ήφια χρυσανικά συμβόλα.

Κοντά στα λυχνάκια μπορείς να δεις και μερικά χάλκινα νομίσματα της ίδιας περίπου εποχής με αυτά που βρέθηκαν στο σπήλαιο.

Στην επόμενη ενότητα της έκθεσης, 1.3 Οι ναοί της νέας θρησκείας, εντόπισε έναν χάλκινο μεγάλο σταυρό που μοιάζει με αυτόν που βρέθηκε στην Ανδρίτσας. Οι σταυροί αυτού του τύπου στερεωνόνταν σε κοντάρι για να σηκώνονται ψηλά και έτσι να μπορούν να τους βλέπουν όλοι στις λατρείες.

Οι άνθρωποι που κατέφυγαν στο σπήλαιο Ανδρίτσας βρήκαν τραγικό τέλος. Σε κανονικές συνθήκες, εκείνη την εποχή οι χριστιανοί έθαβαν τους νεκρούς τους. Στην ενότητα 1.6 Τόπος αναμύεως. Οι χριστιανοί μπροστά στο θάνατο μπορείς να δεις έναν διπλό χριστιό τάφο του 6^{ου} αιώνα. Κοντά του εκτίθενται διάφορα αντικείμενα που βρέθηκαν σε χριστιανικούς τάφους της ίδιας εποχής. Γράψε τι είδους αντικείμενα είναι αυτά.

Μια εποχή αγωνίας

Δε γνωρίζουμε ποιον ακριβώς κίνδυνο προστάδισαν να αποφύγουν όσοι κατέφυγαν στο σπήλαιο της Ανδρίτσας. Ίσως, όμως, ότι από τα τέλη του 6^{ου} αιώνα, αλλά κυρίως κατά τον 7^ο και 8^ο αιώνα, η Πελοπόννησος, αλλά και ολόκληρη η Βυζαντινή αυτοκρατορία, περνά μια δύσκολη περίοδο. Σεισμοί, επιδημίες, φτώχεια και πείνα ταλαιπωρούν τους πληθυσμούς.

Επιδόρμεις Σλάβων και Αράβων προκαλούν αναταραχή και φόβο. Οργανμένες αναταλές επιταχύνουν γρήγορα για το Βυζάντιο πόλεμοι. Άρκετοι οικισμοί εγκαταλείπονται, ο πληθυσμός μειώνεται, πολλοί άνθρωποι υποχρεώνονται να αφήσουν τις δουλειές τους και η οικονομία περνά κρίση. Πολλοί καταφεύγουν για να προστατευτούν στις μικρές καλά οχυρωμένες πόλεις-κάστρα, που αρχίζουν σιγά σιγά να δημιουργούνται.

Οι πληροφορίες που έχουμε για την περίοδο αυτή δεν είναι πολλές. Γι' αυτό ο 7^{ος} και ο 8^{ος} αιώνας λέγονται και «σκοτεινοί αιώνες». Όμως, κάποιες μικρές πληροφορίες που τυχαία μαθαίνουμε από αρχαιολογικά ευρήματα, αφορούν της εποχής να σώσουν τη ζωή τους και την πίστη.

Μια τέτοια ιστορία διηγείται και μια ομάδα αντικείμενων που βρέθηκαν στη Μυτιλήνη. Μπορείς να τα δεις στην υποενότητα 11.2 Η κρίση και η Ανάμειξη τους υπάρχουν.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- 1 Βρέθηκε στην είσοδο του Σπηλαιού Ανδρίτσας.
- 2 Από αυτήν πήρε το όνομά του το Σπήλαιο της έκθεσης που είδες.
- 3 ...άλλος. Ένας από τους επιστήμονες που μελέτησε τα σπήλαια.
- 4 Συνέταξε την έκθεση όσοι κρύφτηκαν στο Σπήλαιο Ανδρίτσας.
- 5 Τίτλος σφάλματος έχει το Σπήλαιο Ανδρίτσας.
- 6 Άλλος ... σφάλμα.
- 7 Ήταν το περισσότερο όπλο που κατέφυγαν στο Σπήλαιο Ανδρίτσας.
- 8 (μικρογραφία).
- 9 Όμοια σφάλματα.
- 10 Παραμένει άγνωστη η ... που τραγουδούσαν.
- 11 Ένας από τους σταυρούς που βρέθηκαν στο σπήλαιο.
- 12 Αιώνες τα λυχνάκια.
- 13 Τους λυχνάκια τραγουδούσε στο Σπήλαιο Ανδρίτσας.
- 14 Αιώνες.
- 15 Βρέθηκαν πολλά στο Σπήλαιο Ανδρίτσας.

ΚΑΘΕΤΑ

- 1 Πύλη (επιτήρηση).
- 2 Κρίση τα λυχνάκια.
- 3 Όμοια φωτισμένα.
- 4 Ευχάριστη τα λυχνάκια.
- 5 Τους λυχνάκια τραγουδούσε στο Σπήλαιο Ανδρίτσας.
- 6 Αιώνες.
- 7 Αιώνες.
- 8 Αιώνες.
- 9 Αιώνες.
- 10 Αιώνες.
- 11 Αιώνες.
- 12 Αιώνες.
- 13 Αιώνες.
- 14 Αιώνες.
- 15 Αιώνες.

Κείμενο: Αποστολές Πάνος Βασιλάκης, Στάθης Γεωργιάδης Σχεδιασμός: Γεώργιος Σουμάκης Ανάπτυξη: Τεχνικό Μουσείο Copyright 2005. Εγκριση: Αίση Καραγιάννη

Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο
Βοσ. Σοφίας 22, 100 75 Αθήνα
Τηλ: 210 72 11 007, 210 72 32 178
Fax: 210 72 31 803
Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
210 72 31 800

Σε μια εποχή αγωνίας

Αυτό το έντυπο είναι του / της

..... που επισκέφτηκε το Βυζαντινό και
Χριστιανικό Μουσείο στις 2005
και είδε την περιοδική έκθεση

Σπήλαιο Ανδρίτσας
Μοιραίο Καταφύγιο

26 Σεπτεμβρίου
έως
15 Νοεμβρίου
2005

ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
ΣΠΗΛΙΟΛΟΓΙΑΣ Ν. ΕΛΛΑΔΟΣ

Σπήλαιο Ανδρίτσας
Μοιραίο Καταφύγιο